

միայն տարիքի յառաջացմամբ կ'անհետանայ:

Գուշակոյրիւն (Pronostica). — Գիշերային սարսափներն ընդհանրապէս ծանր չեն, և ո՛ր է ցաւալի հետեանք մը չեն թողուր: Սակայն վէստ այնպէս կ'ենթադրէ որ անոնց յաճախակի կրկնութիւնը կրնայ կանխատեսել տալ ուղեղային ծանր բուժանդութիւն մը. ինչպէս նաև նկատել զայն իբր առաջին նշան վերնոտութեան (J. Simon), արգանդախտի և կամ խենթութեան (Debacker):

Խնամք (Cura). — Մասնաւորապէս առողջաբանական միջոցներով է որ պէտք է խնամել գիշերային սարսափի ենթակայ տղայը, պէտք է ջնան կանոնաւորել աւանդն առնել, ուշ ատեն կերցնելու չէ տըղայոց: Եթէ դէպքերը յաճախ կրկնուին, քնանալէ առաջ պէտք է տղուն տալ ժաշուկ բնակաւոյէ (bromuro di potassio) և քիչ քանակութեամբ (dose) քլորալով (cloralio) պատրաստուած ըմպելի զեղը

որ հանդարտ քուն մը կը բերէ (West), Ուլիվէ նոյն նպատակին համար կը յանձնարարէ զալջ՝ ջրոյ բաղնիքը, յանձնարարել է նմանապէս թմբիկ (օխլամուր) խաշած ջրով բաղնիքը:

Սակայն գիշերային սարսափը բուժելու ամենէն աւելի ազդու միջոցն է՝ մանուկներու օրօրոցն իսկ վարժեցնել առանց լոյսի պառկելու և զգուշանալ մասնաւորապէս այն խօսակցութիւններէն և վախի այն ազդեցութիւններէն որոնք կրնան յուզել տղայոց միտքը, մանաւանդ այն վայրկենին երբ պառկելու կ'երթան, ինչպէս նաև զանց ընելու է երեակայեալ և ահաբեկիչ հերեաթները: Սակայն զօրադարար այս միջոցները արեւելքի մէջ աւանդն աւելի արդիւնաւորապէս զործածուածներն են տղայոց լացը դադրեցնելու և անկողնոյն մէջ լռիկ ֆնջիկ քնացնելու, առանց սակայն մայրեր նկատի առնելու, բոլոր բարոյական ծանր հետեանքները, մինչդեռ մայրական սիրոյ բանաստեղծական երգերն են որ պէտք են օրօրել մանկիկին անուշ մրափը:

Մ. ԽԱՆՊԵՅԵԱՆ

ՄԻԱՄԵԱՅ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ ՄԵՐ ՏՊԱԳՐԱՏԱՆ

ԵՒ

ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՆԴԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

Խտալիս յանուն արդարութեան և ազգաց ազատութեան անցնելով Դաշնակից պետութեանց շարքը, տեսանք, պատեալազմական չորս տարիներու աղետալի ժամանակամիջոցին, թէ ինչպիսի կորուստով շողացուց սուրբ և յարատեց իր յաղթանակներուն մէջ՝ ընդդէմ Ուստրիոյ: Քարսոյի լեռնաշղթայից մի առ մի գրաւուածով երբ այլ ևս Քատոնա սպարապետի թնդանօթներուն հարուածները սկսած էին թրէխդի վրայ հասնիլ, ու Աւստրոմանառ բանակները տագնապալի նահանջի հարկադրել, Հապսպուրիեան սասանած

տան թագաւոր-կայսրը, Գերմանիոյ օգնութիւնը կ'աղերսէր: Կրկին կայսրութեանց նենգաւոր հնարքները, ինչպէս Ռուսիոյ, Նոյնպէս Խտալիոյ մարտիկները բարոյապէս տկարացնելով, Հոկտեմբերի վերջերը Կեղրոնական կայսրութեանց դաշնակից բանակները ամէն կողմէ բուռն սաստկութեամբ խուժել սկսան դէպ ի Պայիքիցա, դէպ ի Ալիալոյ, դէպ ի Քաբորէզդոյ՝ ուր խտալական զինադրութիւնը տկարանալով և զօրքը խուճապի մատնուելով՝ հասան վենետկոյ վերջին պատուար Կրարբա լեռան ստորոտը, Բիալէ

գետին երկայնքը՝ Նոյեմբերի առաջին օրերուն մէջ....

Ահաբեկիչ լուրը կայծակի երազութեամբ տարածուեցաւ ամէն կողմ, և տեսնելով մազապուրծ փախստականները և դասալիք զինուորներէ լսելով արեան ճապաղիներու և Դեբման, Մաճառ, Պուլզար և Թուրք զօրքերուն Ուտինի, Ֆէլդէի, Պէլլունայի մէջ գործած բռնութիւնները, այնու հանդերձ աննկուն կամքով կը յարատեկէին մեր երկրաբան գործունէութիւնը (1717—1917) Ս. Ղազարու մէջ, և 75ամեայ Բազմավէպի հրատարակութիւնը....

Դիւրին էր ենթադրել որ թշնամին նպատակ ունէր ոտնակոխ ընել Լուպարտիան, գրաւելով Պասսանտն և Թրէվիզը, արքայել Պատաւեան դաշտավայրը և տիրանալով Վենետիկ՝ քաղաքացիները և քաղաքը մատնել յաղթական զօրքերու աւարառութեան։ Հրանթներու ահազանագոյն դղրդիւնը, սաւառնակներու նախճիւրները քաղաքացւոց սարսափը բազմապատկելով, օր ըստ օրէ բիրտաւոր ընտանիքներ Վենետիկէն կը մեկնէին դէպ ի Հաւալային իտալիա....

Այնքան մօտալուտ կը թուէր չքնաղ Վենետիկոյ անկումը որ քաղաքագետական և զինուորական հեղինակութիւնները մեզ ևս խորհուրդ տուին 48 ժամուան մէջ փութալ մեկնել Ս. Ղազարէն։ Մենք արդէն սաւառնակներու հրդեհիչ աւարներէն մեր հայկական ձեռագրները և հնութիւնները ազատելու համար, առաջուց փոխադրած էինք ի Փլորենտիա, իսկ Նոյեմբերի 8ի տազնապակից օրը՝ աննկարագրելի տխրութեամբ զարեցնելով ամէն աշխատութիւն, մեկնեցանք Վենետիկէն դէպ ի Վիզերպոյ ուր վեղարաւորաց վանքին մէջ 40 օր բնակելէ վերջ, կըցանք Հռովմ փոխադրուիլ, գործակցելու յօգուտ մեր ազգային դատին....

Յաջորդ ամի Յունիս 25ին խալաքիք Բիավէյի վրայ Աւստրիացւոց յարձակումը ջախջախելով՝ երբ ասոնք սկսան Վենետիկան շրջաններէն ի սպառ նահանջել, մենք ևս տակաւ առ տակաւ սկսանք վերադառնալ Միխիթարայ ձեռակերտ մեր Ս. Ղազարու վանքը, և արդէն Հոկտեմբերի սկիզբները ո՛չ միայն բոլոր մեր Հաբքը այլ նաև Մուրատ—Թափայեղեան վարժարանի աշակերտութիւնը և Համալսարանական ուսանողները ուրախութեամբ համախմբուեցանք ի Վենետիկ. ու երբ մեր գրաշարներն ալ վերադարձան զինուորական ծառայութենէն, կարելի եղաւ Դեկտեմբերի կէսին ձեռնարկել մեր տպագրական գործերուն։

Այս առթիւ կը ծանուցանենք որ այժմ կազմուած է նոր խմբագրութիւն մը Բազմավէպի որ փափաքող է ժամանակիս պահանջներուն համեմատ ամէն ամիս ի լոյս ընծայել 1919ի պրակները. իսկ 1918ին հատորը, միևնոյն տարուան ընթացքի առանձին հայկական նիւթերու ճոխ բովանդակութեամբ իրբև առանձին գիրք լոյս պիտի տեսնէ։

Ամերիկահայ թերթերու և մասնաւորապէս Կոչնակի խմբագրութեան կը յայտնենք մեր խորին շնորհակալութիւնը՝ որ մեր Միաբանութեան պանդխտութեան առանձին փոքր սփոփանք չեղաւ իր 1918ի Յունուարի և յետագայ ամիսներու մէջ՝ Բազմավէպի Աշտուհեայ յորեկանին առթիւ Միխիթարեան Գրական գործունէութեան տունը դրուատիքը։ Կոչնակի Յունուար 12ին արողջ շաբաթաթերթը որ ձօնուած էր «Բազմավէպի» 75—ամեակին, ինչպէս նաև Թիւ 11 և 12ի մէջ միևնոյն առթիւ զետեղուած գրութեանց հեղինակներուն կ'ուղղենք մեր առանձին շնորհակալիքը, և կը մաղթենք ամենուն Նոր Տարի, նոր գործունէութեան շրջան ազատ Հայաստանի մէջ։

31 Դեկտ. 1918.

Հ. Ն.